

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZEKELY UJSÁG.

AZ „ELSŐ SZEKELY HÁZI-IPARI ORSZÁGOS SZÖVETKEZET” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi elöljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Helyközi telefon 15. sz. egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDÓSNOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szö 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér sora 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kiíring 10,489. szám

Husz esztendő.

(—gh) A székelyudvarhelyi polgári önképző és segélyező egyesület vasárnap délután közgyűlést tartott. Beszámolt életének tizenkilencedik évéről és állapott a huszadik esztendőbe.

Iparos polgárságunknak ezt az életerős közmívelődési tömörülését, hazafias lelkünk ösztönzésével üdvözöljük. Azt szeretnénk látni, hogy Székelyudvarhely város minden egyes polgára e nemes, jóra törekvő egyesület kebelébe tartozzék. Itt szivja magába a mindennapi kenyérként szükséges szellemi táplálékot, mely nélkül ma nincs élet, nincs öntudatos előre haladás, nincs boldogulás.

Egyszer sem volt annyira ohajtható az együvé tartozás érzetének ápolása, mint napjainkban.

A folyton hullámozó politikai tenger tisztátalan áradatából, az ilyen társadalmi egyesületek nyújthatnak alkalmat a békés, áldásos együttműködésre. Ez egyenliti ki a netaláni félreértéseket és szolgálja a kulturális előhaladást, hogy polgár a polgártársát megbecsülje.

Folytassuk e téren tehát Solymossy Endre megkezdett munkálkodását, azért a lelkes, fajszerető emberét, kinek elmúlt felett sokáig könnyezhet polgárságunk.

Folytassuk a nagy és dicső művet, melyet tető alá hozni még nem sikerült, de a melynek alapfala Solymossy Endre szilárd anyagból lerakta.

Segítsen ez örökméltó alkotáshoz mindenki. Tehetsége szerint vegye ki részét e székely anyaváros kicsinyje és nagyja.

De ne hunyjon szemét a szinmagyar, nemzetföntartó székely polgárság titáni küzdelmén maga az államhatalom vármegyei képviselője sem.

Ez egyesület támogatása, a polgárság kulturális megerősítése, hazafias kötelesség.

Alamizsnát nem kérünk, függetlenségi önértetünket leigáznunk, áruba bocsátani nem fogjuk. Arra azonban joggal számot tarthatunk, hogy a polgárság közmívelődését, értelmének fejlesztését, anyagi boldogulását az illetékes körök magyar nemzeti szempontból előmozdítsák.

Ugron Ákos főispánsága idején az ilyesmiket is szemelött tartotta. Elnöke volt az egyesületnek. Megmutatta példájával, hogy a társadalmi válaszfalakat miképpen kell eloszlatni és a polgári erények ápolásával, a kölcsönös testvéri szeretet mély

gyökeret verő élő fát hogyan lehet és kell elültetni. Önös célok nem vezették. Egy éves elnöksége alatt is maradandó becsü alapozási munkálkodással irta be nevét a polgárság szívébe, mely hálásan, büszke önértéssel emlékezik egyesületének élén állott főispán elnökére.

A mostani közgyűlés elnököt nem választott. Az alelnökök és a kiegészített választmány fokozott erejére bízta a polgárság e tekintélyes egyesületének kormányzását.

Nagy feladatok várnak helyes megoldásra, bölcs elintézésre. Tudja és érezi a kipróbált vezetőség minden egyes tagja, hogy kiválóan szükség van ügybuzgó, lelkes közreműködésére. És mi nyugodtan várjuk az egyesület felvirágozását, előre haladását. Hisszük, hogy a polgárság kitartó, egyetértő, szeretetteljes testvéri küzdelmének meg lesz a kívánt sikere és a beköszöntött huszadik esztendő, maradandó határkö lesz polgári társadalmunk e tekintélyes egyesületének életében.

Múltóbb, becsesebb tevékenységgel a huszadik évet nem kezdhethetjük, mintha egyértelműleg elhatározzuk és szigorú pontossággal be is tartjuk, hogy az egyesületnek minden egyes tagja: szerezzen maga mellé legalább még egy új tagot. Ez legyen az első feladat!

A tagsági díj évi 4 korona, melyért a polgári kör gazdag könyvtárát, olvasó- és játéktérmet, hírlapjait a tagok használhatják. Alig hisszük, hogy egyetlen jóra való polgára is akadjon e székely anyavárosnak, aki e csekély összeggel a város kulturális fejlődését elősegíteni, önmagának nemesebb szórakozáshoz jogot váltani, hajlandó nem lenne.

Lássuk, kik lesznek e téren az ügybuzgóbbak, hadd nyújtsuk át részükre a hála és elismerés palmáját!...

* * *
A közgyűlés lefolyása.

A közgyűlést Bartók István alelnök nyitotta meg. Beszédében mély sajnálattal említette Ugron Ákos elnök lemondását. Hálás köszönettel emlékezett meg kiváló jóindulatáról, mellyel az iparos polgárság minden egyes tagja iránt ő méltósága viseltetett és rövid elnöki működése alatt is a kör ügyeit hathatósan előmozdította. Bejelentette, hogy a Kökeresztéri telekhez Szabó Ferenc telkét megvásárolták és Ugron Ákos főispán, egyleti elnök közbenjárása folytán az állam a Tamászo-vits-féle telket ajándékkal átengedte. Most tehát a

város egyik forgalmasabb helyén igen értékes telektömbje van az egyesületnek. Elismeréssel szölt Fischer Ferenc pénztáros ügybuzgó működéséről, ki az egyet szellemi és anyagi ügyeinek előrelépésében oly sikeresen fáradozott. Biró István főreáliskolai tanár pedig a szabad lyceumok vezetése körül végzett maradandó becsü munkát. Legnagyobb sajnálattal említi, hogy tiszterrel a közelmúltban lemondott. De egyszersmint ama reményének adott kifejezést, hogy jövőre is minden egyes társadalmi faktor támogatni fogja a polgárság e becsülést érdemlő közmívelődési törekvését.

Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után, Csillag József titkár olvassa fel terjedelmes, becses történeti adatokat tartalmazó jelentését, melynek nyomán Betegh Pál indítványára a közgyűlés köszönetét és elismerését nyilvánította s úgy az elnöki megnyitót, mint a titkári jelentést jegyzőkönyvbe iktatni határozta.

Fischer Ferenc pénztáros terjesztette be a zárszámadásokat, a könyvtárosok jelentését, valamint a leltárvizsgáló bizottság jegyzőkönyvét. Mindezeket köszönettel vette tudomásul és a szokásos felmentvényt egyhangulag megadta a közgyűlés.

A jövő évi költségvetést, mely 2197 K 40 f bevételt és ugyanígy kiadást irányoz elő, valamint a segélyalap 500 K-ra tervezett bevételét és kiadását is egyértelműleg fogadták el.

Végül a tisztújítás következett. Az elnök alelnök megköszönve a bizalmat, úgy a maga, mint tisztviselőtársai és a választmány nevében bejelenti lemondását a választás megválasztására korelnökök Betegh Pál lap-szerkesztőt ajánlja.

A közgyűlés tudomásul veszi a lemondást és éljenzéssel fogadja a korelnökök, ki elfoglalva az elnöki széket, javaslatára egyhangulag kimondották, hogy az egyesület elnöki tisztét ezúttal betölteni nem fogják hanem azt ideiglenesen az alelnökökre ruházzák. Ugyancsak a korelnök indítványára a közgyűlés az eddigi tisztviselőket lelkes éljenzések között felkiáltással újraválasztotta.

E szerint tehát: Bartók István és Kassay Gyula alelnökök, Csillag József titkár, Gyerkes Mihály és Kolombán Lukács jegyzők, Fischer Ferenc pénztárnok, Ferenczy János tb. pénztáros, Dr. Valentsik Ferenc orsz. képviselő, jogtanácsos, Dr. Ráczkői Samu orvos, Szabó József gazda, Benedek Géza és ifj. Szemerjai Károly könyvtáros, Keszler János elnök.

Gyerkes Mihály jegyző indítványára a választmány így alakult meg: Bodrogi Dénes, Bodrogi István, Dézsy István, Daróczy Miklós, Biró István,

Glatz Károly, Hodor Károly, Herczeg Albert, Jakabos György, Szent-Márton, Szabó Ödön, Szabados Ferenc, Szentpétery Gergely, Kassay Dénes, Becsek Aladár, Szorger Ferenc, Orbán Gergely, Péter Lajos, Péter József, Pék József, Betegh Pál, Laiber Dénes, Ferenczy István, Vajda Ferenc, Persián János, Vass András, Biró István tanár, Csillag István, Zöld János, Nagy Miklós, Soó Domokos rendes tagok; Koronkai Ferenc, Kassay Géza, Soha Aladár és Ferenczy Károly, póttagok.

Több tárgy nem lévén, az alelnök elfoglalva székét, megköszönte az újabb közbizalmat és a gyűlést be-rekesztette.

Politikai glosszák.

I. Egy istálló története.

Az alkotmány nagyon szép. Azért, mert a fejlett közszellem és műveltség viszi bele az államrendszerbe, azok adnak neki tartalmat és élet képességet.

Egészséges államszervezet és az alkotmány összes feltételeinek fennforgása esetén, szépnek kell lenni az alkotmányos küzdelemnek is.

Az alkotmányos küzdelem, nevezetesen pedig a választási harc, az elvek és meggyőződéseknek kicsinyes szempontoktól mentes, már az alkotmány feltételeiben bennejáró műveltség korlátozó ereje és irányító hatása alatt álló olyan tusaját kell jelentse, amely harc értékes tulajdonságokat és erőket dob felszínre s a politikai élet emelkedettsége és fejlődése tekintetében a tisztító tűz, a természetes kiválasztás erejével hat.

Magyarországon az alkotmányos küzdelmek ezen elvi magaslattól még nagyon messze állanak. Nálunk például a választási küzdelem kicsinyes szempontoktól irányított, a korrupció minden fajzatával inficiált olyan tülekedés, amely legmúltóbban a tatárjárás nevet viselheti, mert a nép óriási demoralizálása mellett — a harmonikus társadalmi és állami élet legbecsebb biztosítékaira, többek között a törvények hatósági és sajnos a vallási hatalom szentségébe, tisztaságába és pártatlanságába vetett polgári bizalom kiirtására tör...

És amíg más műveltebb, boldogabb államokban az alkotmányos küzdelem szétválasztó, szétszaggató erejének hatását — a küzdelem lezajlása után — a fejlett szociális érzék, az emelkedett közszellem s a produktív munka egyesítő ereje nyomban áthidalja: — addig nálunk a tulajdonképpen küzdelem befejezése után is, hosszabb, rövidebb ideig, de mindig foly a kicsinyes tülekedés és működik, valósággal dühöng a politika szennyes hullámaival és a párttekinetektől még soha sem mentes

hatósági secatura, hogy az annyira szükséges és óhajtott nemzeti konsolidációnak a különféle szétagoltságban rejlő számtalan akadályait ezzel is szaporítsa...

Aki a most lefolyt választási küzdelmünket, az ezzel nexusban álló és azt követő állapotokat és a képviselőház felirati vitáját figyelemmel kísérte és kíséri: — az a mi tülekedésünknek oly karakteristikus, jellegzetes és oly gyönyörű gyakorlati példáit láthatta és láthatja, amilyenekben modern alkotmányos életünk kezdete óta még egyszer aligha lehetett gyönyörködni...

Sajnálatosul vesszük tudomásul, hogy az udvarhelyi kerületben is, annak nem egy közösségében és pedig éppen az állásuknál és értelmiségük-nél fogva vezetésre hivatott elemek között még mindig sűrűn fel-felcsap a lezajlott politikai küzdelem egy-egy szennyes hulláma és hogy a hatóság a maga zaklatásaival még soha sem szünt meg zavarni azoknak békés, polgári nyugalma, akiket meggyőződésük és hazafiságuk az ellenzéki lobogó alá vezért...

Ennek az utólagos tülekedésnek egy-egy érdekesebb részletét, egy-egy eseményét — a nyilvános kritika és ellenőrzés számára a törvény által biztosított jogok és előírt köteleességek keretei között maradva — a nagyközönség elé tárjuk, mert tanulságosak és mert ismerni akarjuk az — embereinket.

Van Zetelaka községnek egy öreg, élete delén már tul levő tanítója.

Közelí vérségi összeköttetésem ezen emberrel — nem gátolhat bizonyos helyileg amugy is köztudomású tények száraz regisztrálásában.

Ez a tanító egy egész ember öltöt töltött el a kultúra, a népnevelésügy és az egyház szolgálatában és pedig e hosszú idő nagyobb részét olyan korszakban, amikor a végzete által e pozícióra rendelt egyéntől ezen állás nehéz, terhes, nem ritkán szolgai munkát igényelt és amikor ez az állás a küzdelmek és szenvedések rengetegével szemben — legelemibb szükségletek fedezéséhez szükséges javadalmazást sem nyújtotta.

A község jelenleg élő, majdnem egész generációja ebben az emberben tiszteli első tanítóját és mesterét.

Ennek az embernek politikai meggyőződése volt. Ez manapság borzasztó merészség, sőt már magában véve büncselekmény.

Ez az ember nem tudta és nem akarta felfogni, hogy a hivatalos hatalom befolyásoltjainak hatóságilag signált politikai álláspontja lehet csak az egyedül üdvözítő, nem akart a hivataloshatalomuszályhordozóinak lábai elé borulni, nem akart parancsokra — meggyőződni, hanem megállott szilárdan és lelkesedéssel a nemzeti függetlenség és a népjogok szüntisztá lobogója mellett...

Sőt — uram bocsáss — odáig ment a hajmeresztő merészségek utvonalan, hogy politikai meggyőződését nyilvánította is. Feljelentették a küzdelem befejezése után igazgatásért. Feljelentették olyan cselekmény következtében, amely a polgári szabadságjogok és véleménynyilvánítás törvényes korlátain jóval innen mozog s amelyből az igazgatásnak a büntető törvénykönyv szerinti tény-

álladékat semmi jogászai raffineria, de még a legerősebb tyuk-prokatori csűrös-csavarás sem képes kiszedni és kimagyarázni.

Ilyen körülmények között a feljelentésnek alig lehet egyéb célzatot imputálni, mint az a feletti öröm ki-elégítésére való törekvést, hogy egy becsületben és munkában megőszült ellenzéki embert ide-oda rángat a hatóság kiméletlen keze; így és ezáltal teszik le — úgy látszik — a népet a nép nélkül hivatalosan vezető egyének a hála koszorúját egy olyan ember lábai elé, aki a község eminens érdekeinek szolgálatában életeterejét felemesztette...

Egyik tanítótársa, egy előkelő idegen, a népnevelésügynek egy még felkelőben levő csillaga (az kell legyen, mert eddig még nem tűndökölt) — azt az eléggé kopott és közönséges, de a jelen esetben az eredetét te intve, elszomorítóan érdekes és jellemző kijelentést tette, hogy ez az ellenzéki tanító a nyugdíját elvesztte. És ezt a kijelentő urat nem perlik igazgatásért. Hiszen ez a kijelentés határozott és egyenes igazgatás a józan ész, az erkölcs és a jog minden elve ellen, garanciákkal szemben, amelyek a politikai jogok szabad gyakorlását nálunk is körülbástyázzák.

Ennek az urnak a nevét nem írom ki, mert ha a néhai Megyeri nevet mindenki ismerte, garantálom, hogy ennek az urnak a nevét szűkebb hazája területén kívül — legtöbbször Embery Árpád ismeri, de imáiba már talán ő se foglalja.

A szóban forgó névtelen, illetve nevezetlen ur egy bölcs közigazgatási intézkedés és rendelkezés folytán most közelebről kapott egy — istállót.

Már volt egy zárt ülésre berendezett, szűkebb méretű gazdasági épülete; most ehhez egy másik, de nagyobb torjedelmű gazdasági épület csatlakozik, mely a rendeltetésének betöltéséhez szükséges anyag, illetőleg szerves lények hiányában, az előbbi gazdasági épülettel egyelőre nyugodtan a használat — és célazonosság vonalába eshetik.

Távol legyen tőlem, hogy ebben az istálló ajándékozásban holmi politikai szolgálatok kiérdemelt jutalmát lássam. Az ellenkező bebizonyításáig nekem és minden tisztességes embernek kötelessége hinni, hogy ez az intézkedés a hatóságnak minden politikai vonatkozástól ment olyan adminisztratív cselekménye, amelynek önmagában megvan az oka és magyarázata.

Csupán két jelenség érdekes az egész dologban.

Az egyik az, hogy — amikor a hatóság a községi tulajdönt képező tanítói lakások körül rendezgetni kezdett, egyszerre olyan területen lépett fel a maga rendfenntartó hatalmával és olyan területen buzdul-kodik, amely területen békés időben nem sűrűn és nem nagyon szókott bótorkálni...

Ez a jelenség örövendes és nem is olyan érdekes. Sokkal érdekesebb a — másik.

A másik jelenség ugyanis az, hogy azt a bizonyos istállót a hatóság éppen a szomszédos ellenzéki tanító udvaráról szállíttatta el, akinek takarmánya ilyenformán alighanem egész-

ben az isteni gondviselés oltalma alatt fog kitelelni...

Nem szeretnők, de nem is hisszük, hogy az a gyanú, amelyet a tények és körülmények illeten kapcsolata az intézkedésre ráfest, az intézkedésnek valódi képét és lényegét mutatná. Mert akkor az Embery Árpád fellépése a politikai szolgálatok jutalmazása terén sajnálatos rendszer változást hozott volna.

E rendszer szerint — duzzadó, hatalmas politikai egyéniségek jutalma lenne például csak egy — istálló.

Ezzel szemben egy ellenzéki tanítót az átok sujtana, hogy amikor hideg időkben a község által adott, gondozott és fenntartott lakóházában, ablakon-ajtón szabadon grasszáló szellő csontjainak utolsó porcikáját is megdermesztette, a barmai közé sem mehetne melegedni...

Bálint Endre.

A királyi közjegyző nem zsarolt.

György Sándor a vádat visszavonta.

Annak idején a „Székely-Udvarhely” megírta, hogy György Sándor székelykereszturi birtokos Dr Kozma Endre ottani kir. közjegyző ellen zsarolásért külvádi feljelentést tett. Közleményünk e tényállást híven regisztrálta és a valóságnak megfelelt.

Most az ügy más fordulatot nyert. György Sándor ugyanis a külvádi feljelentést visszavonta és e célból a székelyudvarhelyi kir. ügyészséghez a következő beadványt intézte:

Tekintetes kir. Ügyészség!

D. Kozma Endre székelykereszturi lakos kir. közjegyző ellen zsarolás címén külvádi feljelentést tettem, melynek alapján a nyomozat nevezett ellen be is vezetett.

Tekintettel arra, hogy utólag meggyőződtem, miszerint Dr Kozma Endre a külvádi feljelentésben tett, s illetve megjelölt cselekményeket nem személyem ellen alkalmazta és k. lönösen, hogy fegyverét velem szemben sem szándékosan, sem szándék nélkül nem használta, de meggyőződtem arról is, hogy — az ő álláspontja szerint — velem szemben követelést jogosan formált és hogy köztünk ezen követelés fenn, vagy fenn nem állása körül volt vita, mely körülményt utólag egyezségileg rendeztük is, belátom, hogy feljelentésem alaptalan volt és csak jogtudásom hiányosságának és a köztünk felmerült vita izgalmainak tudhatom be.

Kijelentem, hogy Dr Kozma Endre ur velem szemben zsarolást sem meg nem kísérelt, sem el nem követett és úgy kérem az ellene tévedésből általam megtett külvádi feljelentést tárgytalannak tekinteni és vele szemben az eljárást megszüntetni.

Ezen bejelentésem, miután meggyőződtem jóhiszemű tévedésemről, minden befolyás nélkül, saját elhatározásomból tettem.

Székelykeresztúron, 1910. júl. hó

Előttünk: György Sándor s. k.

Pelczér Vilmos s. k.

tanu.

Etelekes Domokos s. k.,

tanu.

Székely Testvérek!

61 év telt el azóta, hogy Petőfi és névtelen társai elvérezték a szabadság védelmében a fehéregyházai síkon. Most is, mint évenként elzarándokolunk a szent hamvakhoz, hogy a mezők letarolt virágát ráhintsük a porló csontokra. Ismét egy évvel vagyunk tovább a nagy időktől, de minél messzebb jutunk, annál szebben, annál fényesebben ragyog nemzetünk egén Petőfi és a névtelen hősök fénylő csillaga.

1910. július 31-én a fehéregyházai síroknál és Segesváron a „Petőfi” szobornál lesz ünnepély; ott legyen minden igaz székely!

Az indulás Székelyudvarhelyről reggel 4 óra 54 perckor lesz a vasúti állomásról. Visszajövetel pedig az este 7 óra 30 perckor induló vonattal.

A segesvári „Petőfi” szobornál ünnepi beszédet mond: Dr Paál Árpád vármegyei főjegyző és a polgárság koszorúját elhelyezi Bálint József joghallgató. Fehéregyházán pedig Kovács Lázár városi polgártársunk teszi le a koszorút.

A Hargita alól, Székelyföld szívéből menjünk el hódolni, hadd lássa a világ, nem halt ki szívünkben emléke azoknak, kik a szabadságért s ez árva hazáért életüket áldozták. Hogyan remélhetnénk boldogabb időket, ha elfelejtünk a multak emlékét, hogyha megtagadnók lelki közösségünk a névtelenekkel.

A sivar időkben új ihlet kell nekünk. Évenként elmegyünk ama sírhantokhoz, hogy parányi porát a lelkünkbe szíva, új tettekre készen várjuk a jövődőt.

Jöjjetek székelyek! Hadd lássa a világ, nem halt ki szívünkben a dicső nagy eszme, s ha újra tette hív, mindnyájan ott leszünk.

Ismét nyíl a virág a hővéd síron, ismét egy év repült a végtelenségbe, s ha századok szállnak az örök mulásba, akkor sem feledjük dicső emléket.

A hol a zsarnokság szabadságot tört le, a hol a nagy költő utolsó sóhajtott, jöjjetek testvérek együtt imádkozni, az ő nyugalmukért és a szebb jövőnkért!

A rendező bizottság.

A kenyérkereső asszony.

- Hollósné de Grobois Nandine könyve.

Hézagpótló, nagy szeretettel és nagy gonddal megírt könyv került a magyar könyvpiacra. Részletes tájékoztató és utmutató, meleg baráti tanács, tapasztalatok alapult utbagazítás szegődött egy kicsiny kötetben, a kenyérkereső nők nehéz országutjára hűséges társul. Berne van a kezdet nehézségeinek megvilágítása, a haladás föltételei, a célhoz jutás követelése. Világosan mutat rá arra az utra, a melyen haladva, csakis egyesek szorgalmán mulhat az elmaradás. A mellett pedig minden külső formaságon át, a közelet, a kenyéradók, a közbenjárók szinte megtévesztő labirintusából ad kivezető szálát az olvasó kezébe. Megmagyarázza, kivel hogyan kell beszélni, kit hogyan kell megszólítani, hová hogyan kell folyamodni, mit, mi módon lehet legkedvezőbben előmozdítani. Csak a ki áthaladt már egypár évtizeden és tapasztalásból

tudja azt, hogy milyen könnyen dönt valamely küzködő ember sorsán a fölépés hiánya, vagy a megszólításban való járatlanság, csak az tudja igazán megítélni, hogy mit ér Hollós né könyve.

Mert hiszen könnyű annak, a kit édes anya, gondos rokon, igaz barát támogat a létért való küzdelem kínos vergődésében. De hánynak jut ki ez a szerencse? És a kinek kijut is, olyan tájékozottan, olyan körültekintően lát-e a kérdéshez, mint a hogyan Hollós né gondolta át, dolgozta föl és irta meg. Egy anya sem tehetne volna mélyebb érzéssel papírra az élet legszükségesebb tanácsait, a hogyan a minden kenyérkereső nőre rövidesen nélkülözhetetlenné váló e kézikönyv adja elénk.

Elsőbben az iskolai kiképzés pontosságát hangoztatja Hollós né, mert hiszen ez az alap, a melyre építeni lehet. A továbbképzés szükségessége szintén világos, itt már azonban az anyagi tehetőség az irányadó. Pontosan és részletesen számol be ennél a pontnál minden részletkérdésről, a beiratás díjáról, ösztöndíjról, költségről és föltételekről, föl egészen az egyetemig. A csucson pedig a hol az orvosnő, a közhivatalnok, az újságíró asszony, a könyvtárosnő, a műfordító, az író, a különböző tanárnők, a művészi pályák lépcsőzetei kezdődnek, röviden, frissen, farsztó kitérések nélkül körvonalaazza még a követeléseket is, melyekkel az ilyen aspiránsokkal szemben föllépnek.

És elvezet sorba a postához, a bankokba, a magánhivatalokba, az ipar terére, a kereskedelemhez, a rendkívüli kereseti forrásokhoz és mindent egyszerűen, olyan természetesen értet meg velünk, hogy a leg-tájékozatlanabb vidéki kisleány is azonnal tisztába kell, hogy jöjjön vágyaival és reményeivel. A legnagyobb műveltséget követelő foglalkozástól le a legegyszerűbb népiparig, a nő kenyérkeresetének minden ágazata belefért ebbe a kicsi könyvbe, még pedig olyan hangon tartva, hogy átoltasása után még az is kedvet kap a kenyérkereső pályákhoz, a ki nem szorult rá. Már pedig ha tekintetbe vesszük, hogy Hollós né könyve hány olyan kereseti forrásra mutat rá, a melynek egy hitves, egy anya is kifogástalanul meg tud felelni, — egy új korszakot látunk megnyílni a vágyontalan leányok előtt. A férfiak zöme ugyanis nem annyira lehaságból, mint inkább gazdasági okokból nem nőstül, s hogy ez mindkét nemre nézve mily súlyos következményekkel jár, fölösleges bővebben fejtegetni. Ha azonban minden nő számára, a legképzettebtől a legtudatlanabbig, nyílik valamelyes lehetőség a becsületes szerzeményre, a vagyon-talan feleség nem lesz többé fogyasztó terhes gondszaporító, hanem ellenkezően, családföntartó segítőtársává válik.

Hollós né pompás könyve a Budapesti Hírlap könyvkiadó vállalatának kiadásában jelent meg; ott és minden könyvesboltban kapható két korona ötven fillérért.

— **A Székely Dalegyet a Petőfi-ünnepélyen** szintén résztvesz. Működése az ünnepély programjába van felvéve.

HIREK.

— Hihetetlen hírek

Mondják, hogy 1907. és 1908-ban a város jogán ingyen senki sem légtetett;

mondják, hogy a városi tisztviselők saját költségükön állítandó helyettes nélkül is elmehetnek szabadságra;

mondják, hogy polgármesterünk 8 hetes szabadságidejét nagyszabású program előkészítésére használja fel;

mondják, hogy mióta Haller gróf a főispán — városunk hivatalos órája pontosabban nem jár;

mondják, hogy Kállay képviselő ur a függetlenségi pártból nem lépett ki és a munkapártba nem lépett be.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerk.

— Olcsó utazás a Petőfi-ünnepélyre.

E hó 31-én (vasárnap) reggel a 4 óra 54 perckor Székelyudvarhelyről Segesvárra induló vonatra, féláru menetdíj kedvezményt engedélyezett ez évben is a kereskedelemügyi miniszter. Egy korona és 50 fillérbe kerül tehát az utazás Segesvárra és vissza a III-ad osztályon. Oly csekély összeg ez, hogy a legszerényebb viszonyok között levő egyének is áldozatul hozhatják a hazafias ünnepélyen való részvételért. A folyamodványt Nagy Miklós és társai adták be a miniszterhez, s Haller János gróf főispán pártoló felterjesztésére, a kedvezményes utazást 51312—910. III/3. sz. alatt engedélyezte a miniszter helyett: Dr Stetina államtitkár. A kedvezmény Székelyudvarhelytől Segesvárig és vissza szól, beleérve a fehéregyházai síkon tartandó ünnepségen való részvételt is. A hazafias ünnepre való tekintettel, felkérjük az illetékes községi előjáróságokat, hogy az utazás kedvezményes voltáról községiük lakosságát értesítsék és így tegyék lehetővé a minél tömegesebb részvételt. Mióta estéli vonatunk van azóta könnyebb a részvétel, mert ugyanaznap vissza is lehet jönni. Fel tehát székelyek! Petőfi szelleme lelkesítsen és a nagy ösök példája erősítsen a haza szeretetében!...

— **Unitárius istentisztelet Homoród-fürdőn.** A Homoród vidéki unitáriusoknak minden év augusztus havában istentiszteletet szoktak tartani az udvarhelyköri unitárius lelkészek és énekvezér-tanítók a kies fekvésű fenyesekkel körülvett Homoród-fürdőn. Ezen istentisztelet rendes körülmény közt aug. 3-ik vasárnapján szokott megtartatni, de az idén, tekintettel az unitáriusok első püspökének Dávid Ferencnek 400-adik születési évfordulóján rendezendő ünnepi zsinatra, az istentisztelet aug. 2-dik vasárnapján (aug. 14-én) fog megtartatni, melyen imát és beszédet mond Péter Ödön hom.-jánosfalvi unitárius lelkész, az énekeket vezeti Bedő Albert homoródkeményfalvi énekvezér-tanító. A természet nagy templomában tartandó istentiszteletre ez uton is meghívhatnak a hívek és érdeklődők.

— Elkeseredett Amerikás székely.

Kincses Sándor székelyandrásfalvai székely négy hosszú esztendői töltött Amerikában. Vasárnap, e hó 24-én haza érkezett falujába. Alig

várta, hogy négy év óta nem látott feleségét és nyolc gyermekét hon-szerető keblére ölelhessen. Mikor saját udvarába belépett, tele tudóval szivta magába az édes hazai levegőt. Elérzékenyedett és azután érdeklődéssel szemlélte a régen nem látott udvart és háza környékét. De halga, lépések zaja hallatszik. Oda figyel, s majd veszett oroszánként felordit. A miért 4 éven át aggódott a mi álmait is folyton nyugtalanította, egyszerre maga előtt látta: felesége, 8 gyermekének anyja ötlet, a szorgalmas, hűséges embert megcsalja. Borsos Péter lépett ki házából. Tehát ez a csábító. Rávetette magát és egy doronggal valósággal agyonverte családi életének, lelki nyugalmanak megrontóját. Borsos azonnal meghalt. Kincses Sándor az asszonyt is számadásra vonta s mikor ez megtörtént: önmagától jelentkezett a székelykereszturi kir. járásbírósnál. Letartóztatták és be-kisérték a székelyudvarhelyi kir. ügyészség fogházába, hol nyugodtan várja az esküdtbírószék ítéletét.

— **Técsi Ferenc,** városunk derék rendőralkapitánya tegnapra virradó éjjel 12 órakor, életének 31-ik évében, hosszas de keresztényi türelemmel viselt szenvedés után meghalt. Temetése ma (csütörtökön) d. u. 4 órakor történik meg a ref. egyház szertartása szerint városunkban. Emberfeletti erővel küzdött súlyos betegsége legyőzése ellen. De bármily erősnek is látszassunk, törekények, erőtlenségünk a halállal szemben. Kedves barátunk, Isten veled! Nyugodjál csendesen!

— **Kirendelés.** Az igazságügyi miniszter Dr Enyedi Róbert székelykereszturi járásbírósi jegyzőt ugyanoda az ügyészségi megbízott állandó helyettesének rendelte ki.

— **Halalozás.** Hodgyai Miklós Károlyné szül. Bedő Ráchel életének 41-ik, boldog házasságának 14-ik évében elhalt Hodgya községben, ahol szombaton, e hó 23-án általános részvét mellett helyezték örök nyugalomra a ref. egyház szertartása szerint.

— **Az aratómunkások munkabére.** Fölmerült eset alkalmából elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy ha az arató-szerződésben a munkabér a learatott terület nagyságától függetlenül állapított meg, a teljes munkabér akkor is kifizetendő, ha a munkások az előre látott területnél kevesebbet arattak is le.

— **Leszurta a fiát.** Rémes dráma játszódott le Magyarzsákod községben apa és fiu között vasárnap este 9 órakor. Kedei Izsák birtokos János nevű fiát megszólította. A fiu édes atyjával szemben tiszteletlenül viselkedett, sőt még földhöz is verte, ruháját leszakgatta. A türelméből ki-jött Kedei sem hagyta magát. Zsebkését előkapta és a rossz fiu gyomrába szurt. A sérültet élet-halál közt szállították a segesvári kórházba. Kedei Izsák pedig cselekedetétől megrettenve, önként jelentkezett a székelykereszturi járásbírósnál.

— **Az állati bőr lefejtése.** Tudomására jutott a földművelésügyi miniszternek, hogy a fogyasztásra levágott állatok vágóhídi földolgozását végző iparosok még mindig nem fordítanak elegendő gondot arra, hogy

az állatok bőre lefejtése közben értékesítőket ne szenvedjen. Tekintettel a kérdés fontos nemzetgazdasági jelentőségére, körrendeletben utasította a miniszter a törvényhatóságok területén levő husvizsgálókat, hogy az 54.300—1908. sz. alatti miniszteri rendelet értelmében a bőr lefejtésénél követendő eljárás pontos betartására mindenkor különös gondot fordítsanak.

— **Erdélyrészi vásárok.** Országos kirakó vásárok folyó évi augusztus hó 1-én Alparét, Egerhát, Felsőhajom, Miklósvár, Nyárádszereda, Szászsztygyörgy; 3-án Déva, Mezőmehes, Vajdarece; 5-én Magyaros; 6-án Oláh-láposbánya, Prázmár, Vizakna; 7-én Bereczk; 10-én Dés, Óradna, Szász-régen, Törösvár helységekben tartatnak.

— **Meglámadott vasuti ór.** Varga Lajos székelykereszturi vasuti órá e hó 24-én d. u. 6 órakor szolgálati kötelességét teljesítve, bejárta a pályatestet. Toth Endre és Fejér Róza munkásokat a pályáról leutasította. Ellenállottak és szóváltás keletkezett. Bencze János, Tóth Illés, Debreceni Antal és Klement Ferenc képezdei munkások neki estek a vasuti órnek megverték és bicskával annyira össze-szurkálták, hogy felgyógyulásához 16 napi időt véleményezett az orvos. A hatóság a rakoncátlankodó munkások ellen szigorú eljárást indított.

— **Erdőőri és vadőri szakvizsgák.** A földművelésügyi miniszter tudatja, hogy az erdőőri és vadőri szakvizsgákat október 17-én és a következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Máramarosszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszebenben, Temesvárott, Pécsen és Szombathelyen tartják meg. A folyamodványok szeptember 30-ig ahhoz a királyi erdőfelügyelő-séghez nyújtandók be, a melynek székhelyén a folyamodók vizsgáznak akarnak.

— **Magyar saláta a világpiacon** Április elsejétől május végéig Nagykörösről 20,750 métermázsasúlyban 1210 vasuti koczi friss salátát szállítottak Budapestre és Bácsba. Egy-egy kocsi körülbelül 25—30 kosár saláta fért el, ami 17.100.000 fej friss salátának felelt meg. A nagykörösi atlagar szerint 1 korona 40 fillér esik 100 fejre, így hozzávetőleges számítással 85.000 korona bevétellel dicsekedhetnek a termesztők.

— **Községi bikaistállók szervezése.** Kolozsvárról írják: A falusi szarvasmarhatenyésztés fejlődésének egyik tényezője, ha a tenyészállatok községi tartásban kezeltetnek, a közös községi bikaistállók. A földművelésügyi miniszter engedelmével az erdőrészi miniszteri kirendeltség Nagymás és Dedrád községekben támogatja az idén ilyen községi bikaistállók építését.

— **Az üzlet** nevű kitűnően szerkesztett kereskedelmi szaklap, mely szórakoztatva tanít és tanítva szórakoztat, különösen a reklámra, a kiskereskedelemre, az üzletvezetésre meg száz apró fogására oktatja olvasóit detaillisták. Erről a lapról tárgyilagosan állapíthatjuk meg, hogy az nélkülözhetetlen segédeszköz minden modern kereskedőnek s viszont a modern kereskedőkről megjegyezhetjük, hogy csak ezeknek van a mai nehéz viszonyok között létjogosultságuk. Érdeklődőknek szívesen küld mutatványszámot a kiadóhivatal; Budapest VI. Aradi-u. 8.

7391—1910. tkvi szám.

Hirdetmény.

Szentlélek községre nézve az 1892. évi XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvbe való bejegyzése és a telekbejegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztével, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve a §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. d-ik §-ában és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §. és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. b) pontja alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlesei keresetüket *hat hónap alatt* vagyis *1911. február hó 1. ső napjáig* bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok a kik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ának eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében elmentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat *hat hónap alatt*, vagyis *1911. évi február hó 1. ső napjáig bezárólag* a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a

kik tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz *hat hónap alatt*, vagyis *1911. évi február hó 1. ső napjáig* bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulva után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a menyében azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Székelyudvarhely, 1910. évi július hó 13. án, *Zsoldos Benő* s. k. kir. törvényszéki albiró.

A kiadmány hitelül:

Dósa Aladár
kir. tszki tkvvezető.

B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Szakképzett molnármester

— többféle nyelvismerettel — állást keres gőz-, benzín- vagy vízimalomnál. Malomberletet is vállal. Cím e lap kiadóhivatalában. 1—2.

3168—1910. polg. szám.

H I R D E T M É N Y.

Az „Olasztelek és vidéke tejszövetkezet felszámolásban” cég felszámoló bizottsága közhírré teszi, hogy a szövetkezet 1910. évi május hó 20. napján tartott közgyűlése a feloszlást elhatározta.

A szövetkezet felszámoló bizottsága felhívja tehát a szövetkezet hitelezőit, hogy a keresk. törv. 249. §. 2. bekezdése értelmében követeléseiket ezen hirdetmény közzétételétől számított 6 hó alatt a szövetkezettel szemben érvényesítsék.

A kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság, Székelyudvarhely, 1910. évi július hó 8. án. *Mihály János* s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül.

Szarka Albert
kiadó.

Most jelent meg! Most jelent meg!

A kenyérkereső asszony.

Pályaválasztás előtt álló nők kalauza.

Összeállította: Hollóné De Grobois Nandine.

Ez a könyv felsorolja mindazokat a pályákat, a melyekre Magyarországon a nők készülhetnek. Továbbá azoknak a számára, a kiket készületlenül talált a sors csapása, összegyűjti azokat a foglalkozási ágakat, a melyre nem kell különös készség vagy képzettség. Megismerteti a kereskedő- vagy iparosasszonyt a kereskedelmi és ipartörvény legfontosabb részeivel. Megtanítja a nőket arra is, hogy kit milyen cím és megszólítás illet meg. Egyszóval ez a könyv nélkülözhetetlen minden leányos háznál :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

Ára kötve 2 K 50 f. Utánvéttel 2 K 95 f.

Kapható a Budapesti Hírlap könyvkiadóhivatalában és minden könyvesboltban.

TALÁLÓS o o o o KÉRDÉS.**Miért apróhirdetés****az apróhirdetés?**

mert néhány

APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak, ha az ember

mindenféle állást

kinál vagy keres,

mindenféle terményt

kinál vagy keres,

lakást

kinál vagy keres,

mindenféle butort

kinál vagy keres,

mindenféle ipari cikket

kinál vagy keres,

a legkülönbözőbb**apróbb dolgokat**

kinálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bír el, Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes sikerrel segítik elő a **kinálat** és **kereslet** nagyarányu forgalmát. **Azért ne tessék habozni** s a mikor csak a legcsekélyeb szükség diktálja:

apróhirdetést

kell feladni a

„Székely-Udvarhely“-ben.

Apró a hirdetés,**apró a költség!****SZÉKELY-UDVARHELY**

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel. levélpapírosok stb. Nagyválaszték tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR**KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET****BETEGH PÁL****KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS**

Mindenféle színű, nagyságu, sulyu és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógéppapirok, csomagoló és selyempapirok, másolópapirok, itató-papirok, szűrő-papirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemezpapirok minden sulyban. hangjegypapirok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépirási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapirok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák Dohány-összivatárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények, okmány és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

k ö n y v k ö t é s z e t é t

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Aéírótollak, rondtollak, üveg-
tollak, tollszárak, dísztollszárak.
Írómok, fekete, színes és másoló-
írómok, notes-írómok, csavaríró-
mok (crayonok), zsebírómok, csavaríróbetétek, íróvédők, író-
hegyezők. **Kréták, iskolai, kávé-**
házi és fajeltű kréták, színes
kréták. **Tinták, legjobb irodai és**
másoló tinták, színes, vegy- és
ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték,
tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok,
hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek.
Gramophon és fonográfok,
lemezek és hengerek. **K. dango-**
ló-sípok és **ocarínák. Mono-**
grammok fehérnemű és levél-
papíreljészre. **Kézi nyomda.** —
Különbé bélyegzők, pecsétnyomok,
pecsétjegyek, pecsétviasz,
festékpárnák, ostyák. **Ajtótáblák**
és névfeliratok öntött fémből,
erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képek-könyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban és a városi és megyei elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-s zfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, díszintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — **Rajzszögek,** szőnyegszegek, kapesok stb.